muks ning suure riigi kasuks, kelle troonipärijaks ta Kõige Wägewamalt poolt seatud.

Raamatulaegas.

Inimene õpib niikaua kui ta elab. Aga tahtmine peab tal õppimiseks, ning koolmeister õpetajaks olema. Koolmeistrid on mitmesarnased. Enne wanaste polnud weel ühtegi palgatud koolmeistrit ja inimesed õppisiwad siiski, seal oliwad noorematel wanemad juhatajaks ja töö õpetas igaühte. Päraft kui mitmed õppimises lohakaks oliwad saanud, tuli wäeteenistus noomijaks juure, nüüd sigines wanasõna: Küll ilm õpetab, wasikanahk noomib. Ei see weel aidanud, weel oli wähe õpetust. Asutati koolid lastele ja agarad sulemehed paniwad ane- ning terassuled krabisema, et õpetus raamatute waral üleüldiseks saaks. Ja seda peab küll igamees wasta tõrkumata tunnistama: odawamat ja armsamat koolmeistrid ei ole kui üks hea raamat. Ühe rahwa raamatu- ehk kirjawara on kui üks puu, mis head õpetab pahast lahutama, mille wiljast aga mitte pole keelatud süüa, waid siin on just käsk: sa pead sööma. Rahwa oma sees juurdleb see puu, ükskuid mehed on tema harijad ning kui nende harijate seas ka palju hooletumaid ning kõlbmataid on, siis seisawad puujuured ometigi lootuse järele hea maa sees — ega terwe rahwas ometi mitte nii wilets ja hooletu pole kui üks ja teine ükskik inimene — ning nii kaswab see õpepuu kaunis nägusalt ja kannab wilja iga aasta. Kõik wili pole küll mitte hea, aga mõndagi head on ikka leida. Iga mees, kes selle puu küllest nopib, peab ettewaatlikult walima. Kalendritrükkijal on juba mõnda aastat kaunike suur raamatulaegas olemas. Sinna püüab ta jõudu mööda ikka enam ja enam häid, kasulisi raamatuid sisse muretseda ning pakub neid ka oma sõpradele õpetuseks. Neid soowitakse heast südamest, wõtku sõbrad neid ka heal meelel wasta, ja mis pea asi, tarwitatagu kasuga ja röömuga. Järgmised raamatud on iseäranis igale raamatu sõbrale soowitada:

1. C. H. Niggoli Wene keele luegmise raamat

I jagu ilmus aastel 1883. Wene-Eesti sõnastikuga, nüüd on II jagu ka ilmunud ja toob Eesti keeli lugemisetükid Wene keelde ümberpanemiseks; selle kõrwas on jällegi rikas sõnaraamat, mis ka omaette kui Eesti-Wene sõnastik igast raamatupoest saada on. Röömuga saawad kooli õpetajad ning õpilased terwe raamatu ilmumist teretama, neile oli ta juba ammu oodatud, — aga ka neil, kellelt teenistus ning elukord Wene keele tundmist nõuab ehk kes muidu heal meelel ennast riigi keelega tutwustawad, saab hea meel olema, et nüüd omale tubli sõnaraamatu muretseda wõiwad. — 2. Meie ajaloouurija J. Jungi sulest on Läti Hindriku Liiwimaa kroonika täieste neljas jaos ilmunud ning terwele raamatule on selle endise aja maakaart juure lisatud. Hoolega tehtud hea raamat kõigile tõsise meelega inimestele, kes meie maa ajalugu tahawad tundma õppida. Tagasiwaade ajalooose annab aru praeguse aja nähtewustesse, õpetab esiwanemaid auustama ennast ja kaasinimesi tundma. See raamat hulgab kui kuld praeguste Tallinnas ja mujal walmistatud tõigete kõrwal mis suure õhinaga wõõrale eba- ja häbikirjandusele meie rahwa seas jüngrit korjawad. Läti Hindriku kroonikat ei ole wististe mitte waja maiaseintel wälja karjuda nagu üht prints Waldemari jne., tema soowitab ennast ise. Siin nimetame ka sellesama kirjaniku „Kodumaalt“ mis täielikult 9 jäos ilmunud ning meie kirjanduse parem wili on. — 3. Sellesama mehe sulest on ilmumas Liiwimaa Wene walitsuse alla saamisest keisri Peeter I ajal, tähelepanemise wäärt jutustus mitmes andes. 3 annet on ilmunud. — 4. Martin Luteruse elulugu. 210 lbk. hulga piltidega Kirjutanud J. Jung. Kellel auutundmist selle wägewa usumehe wasta südames on, see ärgu jätku nimetatud raamatud omale mitte muretsemata. Ta on päris koduraamat, kasulik noortele ja wanadele, kõigile ka meele päraft ning armas. Meie usuparandaja wõitlused ning töö on seal elawalt ja mõnusalt kirjeldatud ning iga riistinimene wõib sealt palju head õppida. — 5. Weike weeloodija ja kalakaswataja. Kolmekümnenelja kujuga. J. Tülk.

Eestirahwa kasuline Kalender 1885, lk. 33